

44/1202

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Кафедра економіки та моделювання ринкових відносин

ДИПЛОМНА РОБОТА

БАКАЛАВРА

на тему: «Фінансові аспекти подолання потенційного банкрутства
підприємства»

« Financial aspects of overcoming a potential bankruptcy of the enterprise»

Виконала: студентка II ск курсу денної форми навчання
напряму підготовки 6.030508 «Фінанси та кредит»
Лазукіна Валентина Олександрівна

Керівник: к.е.н., ст. викл. кафедри
економіки та моделювання
ринкових відносин Дем'янчук М.А.
Рецензент: д.е.н., проф. ОНАЗ
ім. О.С. Попова Князева О.А.

Рекомендовано до захисту:
Протокол засідання кафедри
№ 10 від 26.05 2016 р.

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

Журавльова Т.О.
(ПІП)

Захищено на засіданні ЕК № 9
протокол № 43 від 22.06 2016 р.
Оцінка добре с 1 80 1
(за національною шкалою, шкалою
ECTS, бали).

ГОЛОВА ЕК

(ПІП)

Одеса – 2016

779204

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота містить 93 сторінок, 16 таблиць, 8 рисунків, список літератури складається з 51 найменувань, 10 додатків.

Об'єктом дослідження є процес подолання потенційного банкрутства підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методологічні та прикладні засади фінансових аспектів подолання потенційного банкрутства підприємства.

Метою роботи є вивчення фінансових аспектів подолання потенційного банкрутства підприємства.

Завданнями роботи є: обґрунтувати економічну сутність та причини банкрутства підприємства; визначити методичні аспекти побудови та використання моделей діагностики банкрутства; аргументувати сутність та методи антикризового фінансового управління; надати загальноекономічну характеристику та оцінити фінансовий стан ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД»; здійснити аналіз активів та вартості капіталу ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД»; провести діагностику ймовірності потенційного банкрутства ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД»; розробити комплекс заходів системи антикризового управління ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД»; визначити основні санаційні заходи та джерела їх фінансування ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД»; виявити внутрішньогосподарські резерви для подолання банкрутства досліджуваного підприємства.

У дипломній роботі розглянуто теоретико-методологічні засади діагностування банкрутства підприємства та продіагностовано фінансовий стан та загрози потенційного банкрутства ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД» та запропоновані шляхи вирішення проблеми банкрутства на ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД».

Одержані результати можуть бути використані для покращення сучасної концепції управління фінансовими ресурсами підприємства чи повного втілення розроблених заходів подолання потенційного банкрутства на підприємстві «ТОВ ПОЛЮС ТРЕЙД».

Рік виконання дипломної роботи 2015-2016

Рік захисту роботи 2016

Ключові слова: банкрутство, діагностика банкрутства, антикризове управління, подолання банкрутства, санація.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДІАГНОСТУВАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА.....	7
1.1 Економічна сутність та причини банкрутства підприємства..	7
1.2 Методичні аспекти побудови та використання моделей діагностики банкрутства.....	14
1.3 Сутність та методи антикризового фінансового управління..	26
РОЗДІЛ 2 ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА ЗАГРОЗИ БАНКРУТСТВА ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД».....	32
2.1 Загальна економічна характеристика та оцінка фінансового стану ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД».....	32
2.2 Аналіз активів та вартості капіталу ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД».....	36
2.3 Діагностика ймовірності потенційного банкрутства ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД».....	48
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ БАНКРУТСТВА ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД».....	55
3.1 Розробка комплексу заходів системи антикризового управління ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД».....	55
3.2 Визначення основних санаційних заходів на ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД» та джерел їх фінансування.....	60
3.3 Виявлення внутрішньогосподарських резервів для подолання банкрутства на ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД».....	74
ВИСНОВКИ.....	84
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	88
ДОДАТКИ.....	94

ВСТУП

Актуальність теми. До недавнього часу для більшості суб'єктів господарювання процеси банкрутства були маловідомі. Лише в період реформування економіки відчутними стали такі економічні явища, як нерентабельність, неплатоспроможність підприємств. Характерними ознаками фінансової кризи підприємства є скорочення попиту на його продукцію, і, як наслідок, зниження обсягів виробництва; зростання заборгованості постачальникам, держбюджету та банкам; затримки з виплатою заробітної плати працівникам. Причому тенденції банкрутства поширюються не лише на окремих суб'єктів господарювання, а й на цілі галузі економіки.

На сьогоднішній день для більшості українських підприємств характерним є більш або менш однакове коло проблем, таких як зміна економічного середовища, в якому вони існують; втрата традиційних ринків збуту власної продукції; зміна системи планування і, як результат — порушення ритмічності виробничої діяльності; нестабільність правового поля.

Проблему банкрутства підприємств неодноразово досліджували у своїх працях такі вчені, як В.М. Андреева, С.Г. Беляєв, М.М. Берест, А.П. Градов, Г.П. Іванов, В.А. Кашин, В.І. Кошкін, Б.І. Кузін, О.В. Раєвська, А.І. Семяніхін, Г. Таль та інші. Розв'язання цієї проблеми започатковане у працях таких вітчизняних вчених, як Є.М. Андрушак, І.В. Тинний, Л.С. Ситник, Л.О. Лігоненко, проте, на нашу думку, необхідно вказати на недостатність вивчення у працях цих авторів комплексного підходу до вивчення даного питання. Незважаючи на повноту проведених досліджень вищезазначеними авторами, до цього часу залишається маловивченим питання особливості явища банкрутства підприємств в Україні.

Метою роботи є вивчення фінансових аспектів подолання потенційного банкрутства.

Досягнення мети дослідження зумовило необхідність визначення і

розв'язання таких основних завдань:

- обґрунтувати економічну сутність та причини банкрутства підприємства;
- визначити методичні аспекти побудови та використання моделей діагностики банкрутства;
- аргументувати сутність та методи антикризового фінансового управління;
- надати загальну економічну характеристику та оцінити фінансовий стан ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД»;
- здійснити аналіз активів та вартості капіталу ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД»;
- провести діагностику ймовірності потенційного банкрутства ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД»;
- розробити комплекс заходів системи антикризового управління ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД»;
- визначити основні санаційні заходи та джерела їх фінансування ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД»;
- виявити внутрішньогосподарські резерви для подолання банкрутства досліджувального підприємства.

Об'єктом дослідження є процес подолання потенційного банкрутства підприємства .

Предметом дослідження є теоретичні, методологічні та прикладні засади фінансових аспектів подолання потенційного банкрутства підприємства.

Методи дослідження. В основу методології дослідження покладено загальнонаукові та фундаментальні положення та принципи економічної теорії .У роботі розробки теоретико-методологічних та прикладних засад фінансових аспектів подолання потенційного банкрутства підприємства використано системний підхід , що враховує динаміку функціональну залежність між станом та розвитком і збалансованістю його складових елементів , та сукупність методів , які забезпечують його реалізацію , а саме :

логічного узагальнення, синтезу, аналізу та порівняння; економіко-статистичні методи; стратегічного аналізу моделювання; програмно-цільовий метод; графічні та картографічні методи.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти України з питань подолання потенційного банкрутства підприємств, аналітичні матеріали Верховної Ради, Кабінету Міністрів України; наукові праці провідних вітчизняних та закордонних вчених; статистичні матеріали.

Основні положення дипломної роботи пройшли апробацію на I Міжнародній науково-практичній конференції «Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи» (м. Одеса, 25-26 грудня 2015 р.), II Міжнародній науково-практичній конференції «Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи» (м. Одеса, 27-28 травня 2016 р.).

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі наведено теоретичне узагальнення та надані практичні рекомендації для подолання потенційного банкрутства підприємства. Загалом можна зробити наступні висновки :

Як відомо, процес фінансового оздоровлення починається з виявлення та дослідження зовнішніх та внутрішніх кризових факторів, тобто здійснюється діагностика кризового стану та загрози банкрутства підприємства. Взагалі процес діагностики проблеми неплатоспроможності та банкрутства розглядається як структурно-логічна схема, при використанні якої можна сформулювати необхідні висновки щодо стану, в якому знаходиться підприємство, та можливих шляхів виходу з нього. У роботі під діагностикою кризи розвитку пропонується розуміти систему аналізу, спрямованого на виявлення ознак кризового стану підприємства, оцінку загрози його банкрутства та (або) подолання кризи. Тобто результати такої діагностики дають змогу оцінити реальність та період виникнення банкрутства, можливості підприємства щодо подолання кризи та прогнозування наслідків подальшої діяльності.

Діагностика кризи характеризується такими принципами, як: своєчасність, комплексність, обґрунтованість, науковість, реальність, цільове спрямування та перспективність. Саме така діагностика дозволить обґрунтувати доцільність впровадження антикризового управління, підібрати необхідний каталог санаційних заходів та сформулювати антикризову програму підприємства.

Наслідком незадовільного фінансового стану більшості вітчизняних підприємств стало катастрофічне одночасне збільшення їхньої кредиторської та дебіторської заборгованості, що призводить до зниження їх реальної платоспроможності, ставить їх перед загрозою банкрутства, лишає участі у формуванні дохідної частини бюджету.

Важливим зовнішнім чинником, який визначає ймовірність настання

кризового стану (банкрутства) або/чи його покращання (фінансове оздоровлення), є податкова політика держави. Збільшення податкового навантаження на підприємства знижує їх абсолютну ліквідність, відповідно помірне (послаблене) податкове навантаження є запорукою своєчасної і повної сплати в майбутньому. Масове знаходження підприємств у кризовому стані викликає серйозні негативні наслідки, тому органами державної податкової служби повинна проводитися робота для забезпечення вчасних податкових надходжень і проведення ефективної податкової політики щодо потенційних банкрутів з метою погашення наявного податкового боргу та збереження добросовісного платника податків через реалізацію санаційних заходів. Постійний моніторинг фінансового стану та моделювання фінансової стійкості платника, ймовірності банкрутства повинні забезпечити інформацією керівництво про реальний фінансово-господарський стан підприємства, напрямки його покращання.

Виділяються наступні два підходи, за допомогою яких відбувається діагностика банкрутства підприємств: за допомогою фінансових коефіцієнтів і порівняльного аналізу характеристик підприємств. До моделей заснованих на використанні фінансових коефіцієнтів, відносять: оцінку фінансового стану за показниками У. Біфвера, оцінку ймовірності банкрутства на основі Z-рахунка Альтмана, PAS-коефіцієнт, двохфакторну модель оцінки ймовірності банкрутства, прогнозну модель Таффлера, модель Спрингейта, R-модель прогнозу ризику банкрутства, модель Романа Ліса для оцінки фінансового стану, узагальнену модель, розроблену на основі універсальної дискримінантної функції, метод рейтингової оцінки фінансового стану, модель Фулмера та ін.

З метою мобілізації фінансових ресурсів та оптимізації їх використання необхідно здійснювати аналіз та економію витрат шляхом постатейного контролю за витрачанням коштів; планувати вхідні та вихідні грошові потоки на підприємстві; фінансувати інвестиційні та інноваційні проекти і програми; визначати потребу в капіталі для фінансування необоротних та оборотних

активів підприємства; робити пошук можливих джерел фінансування санаційних заходів, наприклад, або від продажу частини майна боржника, або від грошових надходжень у вигляді інвестицій або кредитів і таке інше.

Проаналізувавши фінансовий аналіз діяльності ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД» приходимо до наступних висновків:

- підприємство демонструє задовільну динаміку за показниками оборотності, однак підприємству необхідно приділити значну увагу до власного капіталу;

- динаміка активів, зобов'язань та непокритого збитку є негативною та слід зауважити на фінансові ускладнення для підприємства;

- за підприємством протягом аналізованого періоду залишається збитковим та потребує грамотної системи управління витратами та доходами особливо адміністративними;

- можна зазначити, що структура балансу підприємства є не задовільною та необхідно звернути увагу неоплачений капітал, а також стрімке зростання непокритого збитку;

- структура звіту, про фінансові результати є незадовільною та необхідно звернути увагу на щорічне зростання собівартості реалізованої продукції, а також величину адміністративних витрат загальної суми чистого доходу;

- можна сказати що підприємство демонструє дуже низьку термінову або загальну ліквідність що пов'язана дизбалансом у структурі оборотних коштів.

Одним із ефективних методів антикризового управління, що одержав свій розвиток в Україні відносно недавно, є процес реструктуризації. Реструктуризація – це комплексна оптимізація системи функціонування підприємства відповідно до вимог зовнішнього оточення і розробка стратегії його розвитку, що сприяє принциповому поліпшенню управління, підвищенню ефективності і конкурентоздатності підприємства і продукції, що випускається, на базі сучасних підходів до управління.

Основні організаційно-економічні заходи виходу підприємства з кризи, містять стратегічне планування розвитку підприємства, програми фінансової стабілізації підприємств, інвестиційну політику в антикризовому управлінні підприємством, застосування лізингу в інвестиційній політиці підприємства, методи кредитної політики підприємства й управління дебіторською заборгованістю.

Таким чином, фінансовий стан є найважливішою характеристикою фінансової діяльності підприємства. Він визначає конкурентноздатність підприємства і його потенціал у діловому співробітництві, є гарантом ефективної реалізації економічних інтересів всіх учасників фінансових відносин: як самого підприємства, так і його партнерів. Стійке фінансове положення підприємства не є подарунком долі чи щасливим випадком його історії, а результатом умілого, прорахованого керування всією сукупністю виробничо-господарських факторів, що визначають результати діяльності підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1.Анализ финансового состояния предприятия // Оценка вероятности банкротства // Модель Таффлера и Тишоу [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://afdanalyse.ru/publ/finansovyj_analiz/1/bankrot_tafler/13-1-0-37

2.Анализ финансового состояния предприятия // Оценка вероятности банкротства // Модель Альтмана (Z модель). Пример расчета [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://afdanalyse.ru/publ/bankrostvo/bankrot_1/13-1-0-10

3. Білик М. Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств / М. Д. Білик // Фінанси України. – 2005. – № 3. – С. 117-128

4.Боронос В.Г. Управління фінансовою санацією підприємств : навчальний посібник / В.Г. Боронос, І.Й. Плікус, І.М. Кобушко. – Суми : Вид-во СумДУ, 2010. – 437 с. – Режим доступу: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/finsanation>

5.Большой бухгалтерский словарь/ Под.ред. А.Н. Азрилияна. – М.: Институт новой экономики, 1999. – 574 с.

6.Борисов А.Б. Большой экономический словарь. – М.: Книжный мир, 1999. – 895 с

7. Голодня Т.А. «Економічна та фінансова діагностика»: Навч. посібник –Львів: «Магнолія2006»,2008.-282с.

8.Гутгарц Дмитрий. О банкротстве снова по-новому/Дмитрий Гутгарц// Права бизнеса ,2012[Электронный ресурс] -Режим доступу: Prostopravo.com.ua.

9.Гордієнко П.Л. Стратегічний аналіз : [навч. посібник] / Гордієнко П.Л., Дідковська Л.Г., Яшкіна Н.В.. – [2-е вид., перероб. і доп.]. – К. : Алерта, 2008. – 478 с.

10.Державний департамент з питань банкрутства: Аналітична інформація щодо реалізації державної політики у сфері банкрутства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: -

<http://www.sdb.gov.ua/control/uk/publish/article>.

11. Дем'янчук М.А Фінансові аспекти подолання потенційного банкрутства підприємства / Дем'янчук М.А Лазукіна В.А // Діагностика та попередження банкрутства підприємства в умовах виходу з кризи. Збірник матеріалів І Міжнародної науково-практичної конференції 25-26 грудня 2015 року м. Одеса – Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2015. –с 190-194.

12. Дем'янчук М.А Фінансові аспекти подолання потенційного банкрутства підприємства / М. А. Дем'янчук, Лазукіна В.А // Діагностика та попередження банкрутства підприємства в умовах виходу з кризи. . Збірник матеріалів ІІ Міжнародної науково-практичної конференції 27-28 травня 2016 року м. Одеса – Одеса: ФОП Бондаренко М. О., 2016.

13.. Діагностика стану підприємства: теорія і практика: Монографія/ За заг. ред. проф. А.Е. Воронкової. - Х.: ВД "Інжек", 2006. – с. 448

14 Жадько А. О. Антикризове управління підприємством: сутність, етапи здійснення та основні антикризові заходи [Електронний ресурс]/ А.О.Жадько – Режим доступу: <http://intkonf.org/zhadko-ao-antikrizove-upravlinnya-pidpriemstvom-sutnist-etapi-zdiysnennya-ta-osnovni-antikrizovi-zahodi/>.

15. Зайцева Н. А. Антикризисное управление предприятием: теория и практика : уч. пособ. / Н. А. Зайцева. – М. : Международная академия оценки и консалтинга, 2004. – с. 179 .

16. Карпунь І.Н. Управління фінансовою санацією підприємства : [навч. посібник] / Карпунь І.Н. – Львів : «Магнолія-2006», 2007. – 418 с.

17.. Колісник М.К. Фінансова санація і антикризове управління підприємством : [навч. посібник] / М.К Колісник // – К. : Кондор, 2007. – 272

18. Коваленко О.В Методика антикризового управління підприємством 2014 [Електронний ресурс] /Коваленко О.В// – Режим доступу : http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_8_107.pdf .

19. Кривов'язюк І.В. «Антикризове управління підприємством»: Навч Посібник для студентів ВНЗ / Кривов'язюк І.В// , 2008. – с. 366.

20.Ларіонова К.Л. Управління фінансовою санацією підприємств. Методичні вказівки для студентів спеціальності “Фінанси” / К.Л. Ларіонова. – Хмельницький : ХНУ, 2005. – 159 с.

21.Льодіна О. Процесуальні диверсії у справах про банкрутство /Льодіні О. // Юридичний журнал.-2011,№2.

22.Мігорян М. « Феномен банкрутства підприємств в Україні» / Міготян М. // Матеріали всеукраїнської студентської інтернет-конференції «Стратегії економічного розвитку підприємств в умовах глобалізації» від 25.04.2012., [Електронний ресурс] –Режим доступу: <http://confcv.at.ua/forum/85-826-1/>.

23.Москаленко В.М Характеристика методів та моделей діагностики кризового стану підприємства / В.М. Москаленко . [Електронний ресурс] [http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22\(2\)_ekon/stat_20_1/49.pdf](http://www.kntu.kr.ua/doc/zb_22(2)_ekon/stat_20_1/49.pdf)

24. Матвійчук А. В. Нечіткі нейромережеві та дисткримінантні моделі діагностування можливості банкрутства підприємства / Матвійчук А. В.// нейро-нечіткі технології моделювання в економіці 2013, № 2[Електронний ресурс] Режим доступу:- <http://nfimte.com/assets/journal/2/Matviychuk.pdf>

25.Науменко А.П. Антикризове управління підприємством / Науменко А.П., Гаврилко Т.О. // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури. Збірник наукових праць. – Вип. 25. – К. : НАУ, 2010. – 220 с.

26. Організаційний розвиток підприємства : конспект лекцій // Бібліотека економіста [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://library.if.ua/book/28/1898.html>

27. Олександренко І.В Ищук Л.И «Источники финансирования санационных мероприятий на предприятии» від 2012р [Електронний ресурс] / Олександренко І.В Ищук Л.И Режим доступа : http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/soc_gum/ekfor/2012_1/48.pdf

28. Островська. Г Аналіз практики використання зарубіжних методик (моделей) прогнозування ймовірності банкрутства підприємств / Г. Островська, О. Квасовський // Галицький економічний вісник. — 2011. —

№2(31). — с.99-111

29.Осинська С.М. « Фінансова санація і банкрутства підприємств» Підпр-к. Львів: «Магнолія плюс» видавець СПОФО Піча В.М., 2006.- 265с.
www.zgia.zp.ua Банкрутство підприємств України: причини та наслідки 74.

30..Паранчук С. В. Елементи системи антикризового управління машино-будівним підприємством / С.В. Паранчук, І.І. Топій [Електронний ресурс].Режимдоступу:<http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=336>

31.Протопопова Н.А. Облік операцій з припинення діяльності підприємства та відновлення його платоспроможності / Н.А. Протопопова // Держава та регіони. 2009, №5;

32.Приходько Н. П. Сутність антикризового управління на підприємстві / Н.П. Приходько [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://masters.donntu.edu.ua/2011/iem/potatuev/library/article02.htm>

33.Прохорова Ю.В. Антикризове фінансове управління підприємством: дис. на здобуття наук. ступ. канд.. екон. наук 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами» / Ю.В. Прохорова // . – Київ, 2008. – 216.

34. Прохорова Ю. В. Анализ современных методов и моделей диагностики кризисных состояний предприятий машиностроения / Ю. В. Прохорова // Бизнес-Информ. – 2008. – № 2. – С. 52–57.

35.Про відновлення платоспроможності боржника чи визначення його банкрутом: Закон України від 14.05.1992.р. із змінами та подовженнями від 06.12.2012 р. № 5518-VI [Електронний ресурс] –Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>

36.Протопопова Н.А. Облік операцій з припинення діяльності підприємства та відновлення його платоспроможності / Н.А. Протопопова // Держава та регіони. 2009, №5;

37. Родченко В. В. Концептуальні підходи до проблеми побудови системного антикризового управління підприємством / В.В. Родченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://www.nbuv.gov.ua/ejournals/PSPE/2010_2/Rodchenko_210.htm

38. Річна фінансова звітність ТОВ «ПОЛЮС ТРЕЙД» за 2014/2015 роки : Баланс (№627) Форма 2 Звіт про фінансові результати ,Форма 3 Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) ,Форма 3-н Звіт про рух грошових коштів; Форма 4 Звіт про власний капітал

39.Рязєва Т.Г. Зарубіжні методики визначення ймовірності банкрутства підприємства / Т.Г. Рязєва, І.В. Стасюк // Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. - №3. Т.1. – С.177 – 181

40.Рясних Є.Г., Шкілюк Л.О. Моделі діагностики та прогнозування банкрутства // Вісник Хмельницького національного університету – 2008. – № 2. – Т 2. – С. 30–33

41.Світлична Т. І. Реалізація політики антикризового управління підприємствами будівельного комплексу України / Т.І. Світлична [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.economy-confer.com.ua/full_article/736/

42.Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання : [навч. посібник] [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/78/>

43.Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств : [навч. посібник] / Терещенко О.О. – К. : КНЕУ, 2004. – 412 с.

44..Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч.Посібник. –К.:КНЕУ, 2008. – 412 с

45.Фучеджи В. І. Характеристика методів та моделей діагностики кризового стану підприємства / В. І. Фучеджи // Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку : [збірник наукових праць] / відп. ред. О. Є. Кузьмін. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010. – С. 240–245.

46 .Фучеджи В.І / Характеристика методів та моделей діагностики кризового стану підприємства. [Електронний ресурс] - режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua>

47 . Хринюк О.С. Методи антикризового управління підприємством. / Хринюк О.С., Москаленко Л.А. // Актуальні проблеми економіки та управління. Збірник наукових праць молодих вчених. – 2011. – № 5. – С. 114–117.

48.Череп А. В., Северина С. В. Антикризове управління як основа забезпечення життєдіяльності підприємства [Текст] / А. В. Череп, С. В. Северина // Економічний простір. – 2010. – № 37. – С. 277-282

49.Шапурова О.О. Моделі оцінки банкрутства та кризового стану підприємств // Економіка і держава. – 2009. – № 4. – С. 59–64

50.Штангрет А. М. Антикризове управління підприємством: Навч. посібник / А.М. Штангрет, О.І. Копилюк. – К.: Знання, 2007. – 335 с.

51 Doing Business 2014: Understanding Regulations for Small and Medium-Size Enterprises. – Washington, DC: World Bank Group [Електронний ресурс]Режимдоступу:<http://www.doingbusiness.org/~media/GIAWB/Doing%20Business/Documents/Annual-Reports/English/DB14-Full-Report.pdf>